

BARNEA, Alexandru

- I. N.17 februarie 1944, București (fiul lui Ion **B.**). Liceul “D.Cantemir”, București, 1962; Filologie clasică, Universitatea din București, 1967; doctor în istorie, Universitatea din București, 1983. Specializări și documentări de scurtă durată în Italia (1972), Marea Britanie (1973), Bulgaria (1977), Grecia (1978 și 1979), Rusia (1981). Bibliograf la Biblioteca Centrală de Stat din București (ulterior Biblioteca Națională), 1967-1968. Cercetător științific din 1968 la Institutul de Arheologie al Academiei Române, numit “Vasile Pârvan” din 1990 și, în paralel, din 1992, la solicitarea Facultății de Istorie a Universității din București, conferențiar și apoi profesor, Catedra de istorie antică și arheologie din această instituție. Din 1996, ales decan al Facultății de Istorie, reales în 2000. Din 1975, responsabil coordonator al cercetărilor arheologice sistematice de la *Tropaeum Traiani* (Adamclisi, jud.Constanța) și *Dinogetia* (Garvăn, jud.Tulcea), din 1999 al celor de la *Beroe* (lângă Ostrov, jud.Tulcea). Misionar al Institutului Francez de Arheologie Orientală din Cairo, cu misiuni de lucru efectuate în 1995 și 1998. Cu intermitențe, din 1987, membru al Comisiei Naționale de Arheologie, ales președinte al acesteia în 1999 și vicepreședinte din 2001. Ales primvicepreședinte al Societății de Științe Istorice din România în 1999, reales în 2003; secretar general al Societății de Studii Clasice din România din 2003, membru a mai multe societăți și organizații științifice de specialitate din țară și din străinătate, ca Societatea de Studii Bizantine, Societatea “Teurnia” din Austria ș.a. Premiul “Vasile Pârvan” al Academiei Române pe 1979, iar în 2000, Ordinul Național pentru merit în grad de ofițer de la Președinția României. Din 2000, membru al board-ului Institutului Român de Istorie Recentă din București atunci înființat; din 2003, membru al Comisiei româno-bulgare de istorie.
- II. Prin formația de filolog clasic și de arheolog, cercetător și istoric deosebit de competent al vestigiilor greco-romane și romano-bizantine din România și dincolo de granițele actuale ale acesteia. Măsura acestei aprecieri este vizibilă în numeroasele sale publicații de specialitate cu specific arheologic, epigrafic, numismatic și sfragistic, de interpretare a surselor literare antice ș.a., de cele mai multe ori autorul având în vedere coroborarea a cât mai multe categorii de surse,

inclusiv aportul interdisciplinar. Cercetările sale arheologice sistematice anuale sau intermitente din câteva așezări antice de importanță cardinală pentru istoria României și nu numai, aduc o contribuție de substanță la înțelegerea evoluției societății antice locale în context circum-mediteranean. S-a remarcat, între altele, prin câteva priorități științifice: primul catalog de piese de arhitectură din provincia romană Dacia (1971), stabilirea, concomitent cu Gh.Popilian și Al.Suceveanu, independent de aceștia, a circulației pe limes-ul dunărean a unor mărfuri romane diferit de interiorul și litoralul provinciei Moesia Inferior, asigurarea statutului de *municipium* al orașului roman *Noviodunum* din aceeași provincie, și, în fine (dincolo de alte noutăți și descoperiri remarcabile), a notat pentru prima dată identitatea ca și completă între sediile episcopatelor provinciale din sec. V-VI și fostele capitale de teritorii (lat. *territoria*) din timpul Principatului ș.a.

- III. *Tropaeum Traiani. Cetatea*, vol.I, Ed.Acad.Române, Buc., 1979 (colab); partea a doua din *La Dobroudja Romaine*, Ed.Enc., Buc. 1991; colab cu o serie de voci privind mai ales Italia preromană la *Enciclopedia civilizației romane*, Ed.Șt.și Enc., Buc., 1982; colab cu peste 200 "voci " la *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, vol. I-III, Ed.Enc., Buc., 1994, 1996, 2000; *La romanité des Roumains*, Paris, 1992, text, istoric și parțial catalog, prezentare a expoziției itinerante organizate de Uniunea Latină (expusă la Roma, Nisa ș.a.); *Arheologia clasică în România. Primul secol*, (autor coordonator), Cluj, 2003; colab. la *Goldhelm, Schwert und Silberschätze*, Frankfurt/Main, 1993; *Voies de communication au Bas-Danube aux IV-VI-es s. ap.J.C.*, în *Etudes byzantines et postbyzantines*, III, Buc., 1997; colab. la vol.II al tratatului de *Istoria Românilor* al Academiei Române, Ed.Enc., 2001; consultant științific și coautor la expoziția și catalogul ei *Creștinismul pe teritoriul României. Primul mileniu*, Buc.1999, Muzeul Național Cotroceni, prezentată de autor Sanctității Sale Ioan Paul al II-lea; peste 100 de studii de specialitate publicate în România și în străinătate, colaborări și coordonări la manuale școlare de istorie ș.a.

Comunicări științifice numeroase la congrese și colocvii naționale și internaționale, cele mai multe publicate, conferințe la universități și centre de specialitate din afara României (Sofia, Moscova, Salonic, Istanbul, Atena, Accademia di Romania din Roma, Istituto Romeno di Venezia, IFAO din Cairo, Paris, Poznan ș.a.).

Prim vicepreședinte al SȘIR ales din 2011 și președinte al Societății de Studii Clasice din 2003.

Professor emeritus din 2012, membru al Școlii doctorale din facultatea de Istorie.